

v tom, že říšská rada buď žádá za jich zrušení nebo že jich vydání vezme na vědomí; výslovně však je neschvaluje.

8. Výmínečná opatření, jakmile odpadla jich příčina, buďtež ihned zrušena a sice usnesením veškerého ministerstva císařem schváleným. Zrušení toto má býti rovněž v říšském zákoníku vyhlášeno a má samo sebou za následek též zrušení policejních opatření vydaných na základě § 8. Rovněž zanikají též účinky dle zák. ze dne 5. května 1869 s výmínečnými opatřeními spojené.

S vydáním výmínečných opatření nemusí však nutně býti spojena též suspence soudů porotních a rozšíření moci soudů vojenských (Srv. čl. Soudy výmínečné).

Stavba (ve smyslu stavebních řádů).

Vzhledem ku vynikající důležitosti stavitelství obsahují jednotlivé řády stavební podrobná nařízení o provádění staveb, zejména o rozměrech cihel, jakosti zdiva, konstrukci střech a schodů, zakládání kolen, stájí, komor pro píci, stodol, sušíren, pecí na cihly a vápno, tloušče zdí, počtu přípustných poschodí, o přípustné výši obytných stavení a jednotlivých místností, o výši oken a dveří, o zakládání dvorů, bytů a světlíků, o zakládání studní, stok, žump, o zařízeních požárních, průčelních přístavků, balkónů a přístřešků.

I. Zvláštní předpisy.

Tyto platí ohledně zřizování staveb průmyslových (staveb pro účely tovární, živnostenské neb obchodní), při čemž sluší rozeznávati, jde-li o stavby neisolované, t. j. uvnitř měst a míst ležící, či o stavby izolované, t. j. ležící mimo uzavřená města a místa. Pro tato platí jednak zstředné předpisy bezpečnostní a zdravotní, jednak však, pokud jde o jich konstrukci, úlevy ohledně povšechných předpisů stavebních; k oněm patří předpisy o zakládání schodů ochranných, o zařízeních, jež chrániti mají sousedstvo proti obtěžování parou, kouřem nebo prachem, výpary neb zápachy, o odvádění nečistých a zapáchajících tekutin, o zřizování záchodů a záchodků, o opatření zdravé pitné vody a péče o potřebné množství vody a o hasičské nářadí pro případ požáru. K těmto náleží ustanovení o přípustné úchylce od tloušky a síly zdi povšechně při stavbách předepsané, při čemž však ručí stavebník a stavitel za úplnou bezpečnost, dále vzhledem k počtu a zařízením poschodí a celkové výši budovy, a pod. (VI. oddíl stavebního řádu pro Čechy).

II. Výhody při provádění staveb.

Tyto lze přiznati povšechně obcím, jež se jich domáhají pro roztroušenost domů, vzdálenou polohu od středisek obchodních neb z jinakých momentů odůvodněných poměry hospodářskými. Výhod těchto se domáhá:

1. obecní výbor, má-li se výhod těch dostati celé obci neb jednotlivým určitým částem jejím neb

2. uchazeč od případu k případu pro jednotlivé stavby, jež mají býti izolovány, pokud neplatí o nich předpisy o izolovaných stavbách průmyslových. Úlevy ad 1. označené přiznává zemský výbor, dorozuměv se s místodržitelstvím a v těch zemích korunních, kde zřízena jsou okresní zastupitelstva, vyžádav si dobrozdání okresního výboru. Takové úlevy poskytují se však jen na určitou řadu let (10 roků). Avšak i v této době může se již obecní výbor úlev těch vzdáti, o čemž budiž podána zpráva

zemskému výboru. Úlevy ad 2 vytčené přiznávají se usnesením se obecního výboru.

III. Výjimečná ustanovení.

Tato může naříditi úřad stavební v mezích veřejných a požárně policejních ohledů, jde-li o zřízení veřejných budov, divadel, tělocvičen, bazarů, výstavních budov, skladů a jinakých stálých nebo prozatímních staveb, jež jsou určeny pro značné shromáždění lidí a jež se nečítají k obytným stavením ani ku stavbám živnostenským a průmyslovým, a budiž při takových budovách zvláště pečlivě k tomu hleděno, by v případě požáru byla možnou rychlá sebezáchra.

IV. Zákonná způsobilost stavitele.

Ku zabezpečení přesného šetření zákonných předpisů stavebních stanovena jest v jednotlivých řádech stavebních zásada, že uchazeči o povolení ku stavbě musí použiti při svých stavbách jen osob k tomu zákonem autorisovaných (stavitelů) a že povinni jsou oznámiti volbu jich, jakož i každou změnu v osobě stavitelově úřadu stavebnímu (§ 50 st. ř. pro Čechy; § 40 stav. ř. pro Dolní Rakousy). (Ohledně oprávnění ku stavbě viz Živnost stavební.) Dle nálezu spr. s. ze dne 6. května 1881 č. 828, sb. č. 139 je ponecháno na vůli podnikateli staveb, chce-li přenechatí stavbu v celistvosti staviteli nebo chce-li jednotlivé práce odborným živnostníkům předati. V těchto případech je stavitelem osoba, která je ve smyslu živnostenského řádu oprávněna ku provedení dotyčné práce. O jednotné provedení stavby, byť i více odbornými živnostníky, pečuje zákon tím, že vyžaduje jednak úřední schválení plánu stavebního, jednak tím, že jsou úřady stavební nejen oprávněny, nýbrž dokonce povinny přesvědčiti se o správném provádění stavby dle plánu. Kde však vzhledem ku zvláštním skutkovým poměrům zjištěným při komisi stavební jeví se záhodným, by stavbu prováděl stavitel s vyšším technickým předběžným vzděláním, může úřad účelné opatření učiniti a stavebníku po případě již v povolení ke stavbě naříditi, by přibral takového stavitele (rozh. spr. s. ze dne 6. května 1881 č. 828, sb. č. 140). Řízení staveb vysokých se spojením prací různých živností stavebních přísluší výhradně staviteli (rozh. spr. s. ze dne 19. února 1886 č. 482, sb. »Budwinski« X. 2929). Kde stavební řád ukládá uchazeči o povolení ku stavbě závazek, by použil při stavbě jen osob k tomu oprávněných, sluší oprávnění toto posouditi dle živnostenského řádu (rozh. spr. s. ze dne 6. července 1883 č. 1518, sb. »Budw.« č. 138). Obecný představený přihlížej sice při provádění staveb k tomu, by šetřeno bylo předpisů o oprávněních stavebních živností; popře-li se však v určitém případě oprávnění stavitelovo, rozhodnou o tom úřady živnostenské, pokud se týče, politické (rozh. spr. s. ze dne 6. července 1883 č. 1518, sb. 141).

V. Povinnosti stavitelovy.

1. Stavitel je odpověden (dle práva civilního, trestního a správního), že užito bude vhodného materiálu stavebního a že šetřeno bude při provádění stavby předpisů stavebních, zejména že též řádně bude stavěno. Jeho ručením nevylučuje se však ručení ostatních osob při stavbě zúčastněných, pokud jim vinu přičítati lze (pro Čechy § 42 stav. ř., pro Dolní R. § 51 stav. ř.).

2. Zejména je stavitel povinen, oznámiti v čas úřadu stavebnímu početí stavby a učiniti opatření bezpečnostní v zákoně podrobně uvedená

(přípevnění výstražných znamení, rozsvícených svítilen v době noční u stavebního materiálu a náradí, pojištění jam na veřejné cestě, ohrazení místa stavebního proti veřejným cestám atd.). (§ 52 stav. ř. pro Čechy).

3. Po skončení stavby uved' stavitel, pokud se týče jeho právní nástupce, v okolí stavby vše, pokud možná, ve dřívější stav a sice hned (§ 123 stav. ř. pro Čechy, § 110 stav. ř. pro Dolní Rak.). Budov, bytů, místností obchodních a stájí nově zřízených nebo podstatně přestavěných nelze dříve upotřebiti, pokud neudělí úřad stavební povolení k obývání a užívání, přesvědčiv se dříve, že stavba byla řádně provedena, že je náležitě vyschlou a zdraví neškodnou. Toto povolení nesmí však býti závislým učiněno na dokončení vnitřních zařízení a okras, nýbrž vztahuje se pouze na vlastní stav stavební. Místní ohledání budiž předsevzato v 8 dnech po učiněném oznámení, k němuž dlužno připojiti úplně opravený plán. K ohledání lze přibrati, je-li toho třeba, lékaře, o nálezu sepíše se protokol a v dalších 8 dnech po provedeném ohledání vydá se o tom výměr (§ 124 stav. ř. pro Čechy) (viz čl. Sousedi a právo sousedské), Povolení k stavbě, Plány stavební, Policie stavební).

VI. Ručení stavitele.

Je-li stavba následkem špatné jakosti materiálu vadnou, ručí stavitel (nehledě k úplné jeho zodpovědnosti dle stav. ř.) za škodu, nevaroval-li stavebníka před užitím špatného materiálu (§ 1157 o. o. z.) a to i tehda, když poskytl špatný materiál stavebník sám, neb kdokoliv třetí. Při stavbách erárních ručí nájemce stavby za jakost materiálu též jinými osobami dodaného (d. dv. k. z 20. dubna 1820 sb., z. p. 48. sv., str. 104 a) z 16. července 1820, sb. z. p. 48. sv., str. 158).

VII. Osvobození novostaveb, přestaveb a přístaveb od daně.

Toto stanoveno bylo při všech novostavbách, přestavbách a přístavbách, jakož i částečných přestavbách zákonem ze dne 25. března 1880 č. 39 ř. z. na dobu 12 roků, počítaných ode dne užívání úředně povoleného neb ve skutečnosti dříve nastalého, vztahuje se však jen na daň z nájemného a domovní daň třídní, nikoliv však na ostatní dávky, najmě obecní a jinaké přírážky. Žádost podati sluší v 45 dnech po dokončení stavby, avšak před skutečným užíváním předmětu. Žádost podati sluší u berního úřadu I. stolice a sluší k ní přiložiti:

- a) vysvědčení o dokončení stavby;
- b) povolení k stavbě;
- c) plán stavební úředně potvrzený;
- d) povolení k obývání a užívání a
- e) topografické popsání budovy (vypočtení jednotlivých částí budovy).

Byla-li žádost pozdě podána, lze povolití osvobození jen tehda, lze-li ještě zjistiti skutečnosti pro vyřízení rozhodné. Osvobození povolí se však jen na zbytek 12leté doby a počítá se od nejbližšího terminu daňového, který následuje po dni podané žádosti (§ 4 cit. z.). Při přístavbách nebo částečných přestavbách je osvobození od daně jen poměrné (§ 2 cit. z.) (viz čl. Povolení ku stavbě, Pán stavby, Policie stavební).

Stavba (v právu horním).

1. Chce-li držitel dolů stavěti v mezích propůjčených měr denních, ustanoví úřad politický, slyšev úřad horní, držiteli denních měr přiměřenou lhůtu, během které musí dobývati propůjčené, vyhrazené nerosty v mezích